

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Abi- ja toetusvajaduse hindamine – teooria ja praktika

Sotsiaalkindlustusamet
teenuste osakond

2022

ISTE teenusmudel on sotsiaalhoolekande sammud

Sotsiaalhoolekande seadus § 15 sätestab:

KOV üksus selgitab välja abi saamiseks pöördunud isiku abivajaduse ja sellele vastava abi.

Teenusmudeli tegevus:

- KOV määratleb hindamisinstrumendi abil inimese abivajaduse taseme eri eluvaldkondades
- KOV valib hindamise tulemusi arvestades välja baastoetuse ja lisatoetuse osutajad ning suunab isiku sobiva baastoetust osutava teenuseosutaja juurde.

Abi- ja toetusvajaduse hindamine

Eesmärk projektis :

- parandada inimese abivajaduste hindamise praktikaid omavalitsuses
- juurutada ühtset abi- ja toetusvajaduse hindamist kohaliku omavalitsuse ja riigi tasandil
- testida hindamisvahendi sobivust sihtrühma toetusvajaduse määra väljaselgitamiseks ja edasise tegevuse planeerimiseks

Teenusmudeli II etapp: Abivajaduse hindamine

Eesmärk:

- Teenusele õigustatuse tuvastamine
- Abivajaduse taseme määratlemine eri eluvaldkondades
- Saada **sisend**:
 - omavalitsusele juhtumi dokumenteerimiseks STAR-is
 - baastoetuse osutajale teenuse planeerimiseks järgmises etapis
- **Otsustada**, kas tegemist on inimesega, kes vajab abistamist projekti tegevustega

Abivajaduse hindamisel tuleb :

- Lähtuda inimese kohta teada olevatest andmetest ja informatsioonist, milleks saab olla: dokumentatsioon ja info formaalsetest kanalitest (nt varasemalt läbiviidud hinnangud, otsused – töövõime hindamine, tuvastatud puue, rehabilitatsiooniplaan, individuaalse arengu kaart, inimese või muu isiku/ametkonna poolt varasemalt esitatud andmed nt epikriisid, pöördumised jms andmed, mis kirjeldavad inimese hakkama saamist ühe või teise eluvaldkonnaga).
- Koondada kokku info, mis on saadud abivajaduse märkamise faasis
- Paigutada olemasolev info hindamisinstrumendi struktuuri

Abi- ja toetusvajaduse hindamine

- **EI OLE** detailidesse laskuv tegevusvõimet ja toimetulekuoskusi mõõtev hindamine.
- **ON** teenuse rahastaja ja korraldaja poolt inimese abivajaduse tuvastamine ja sotsiaalhoolekande abimeetmele õigustatuse osas otsuse tegemiseks vajalike andmete süsteemne ja kindla struktuuri alusel kogumine.

Võimaldab:

- valida, milliste tegevustega on võimalik inimese elukvaliteeti hoida või paranda
- suunata inimene vastava abimeetme (baastoetuse) pakkuja poole.

Abi- ja toetusvajaduse hindamise eesmärk:

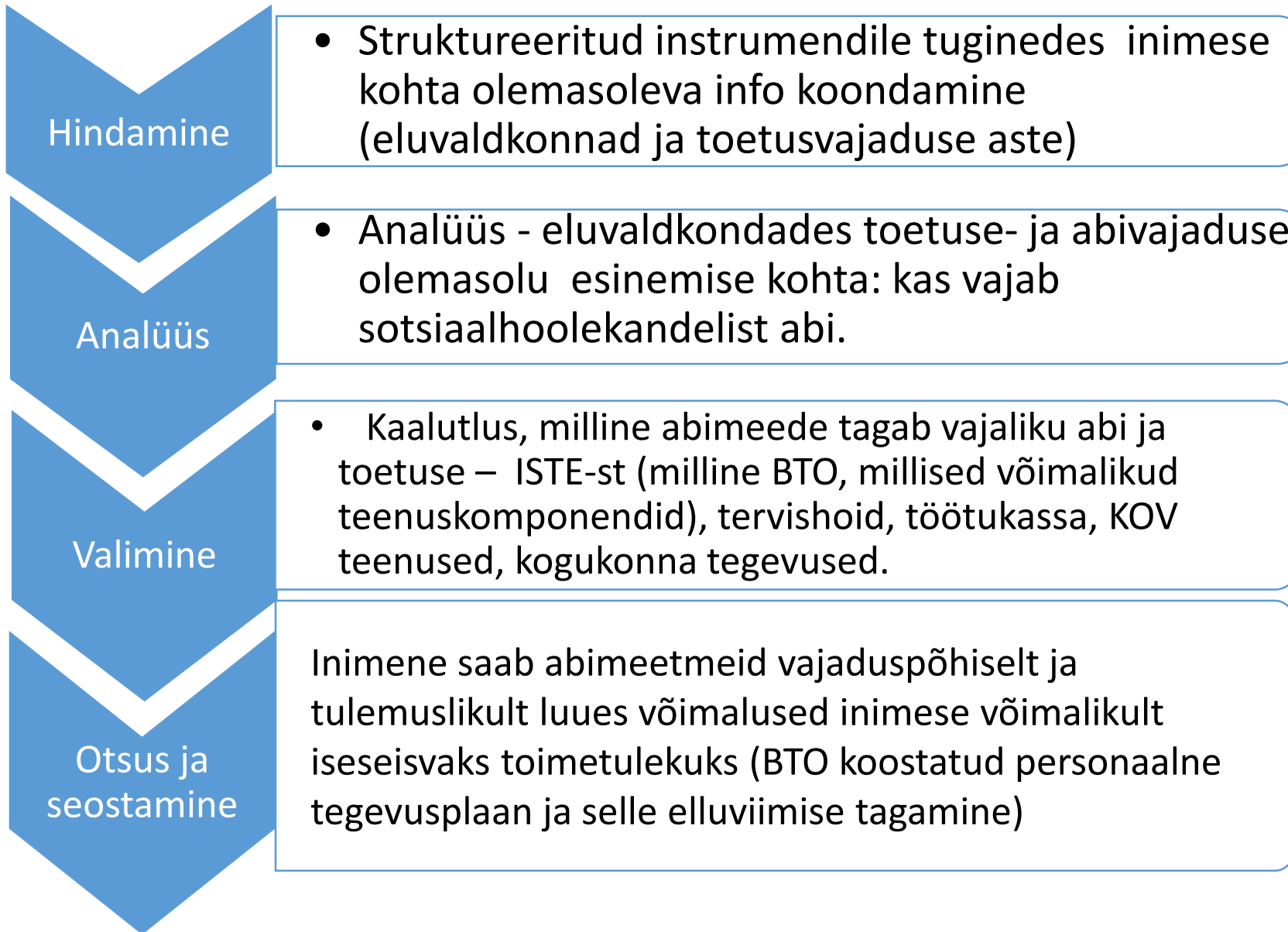
Selgub, millistes eluvaldkondades ja millisel määral inimene toetust ja/või abi vajab

Selgub toetus- ja abivajadus igapäevaeluga toimetulekul ja igapäevaelus osalemisel

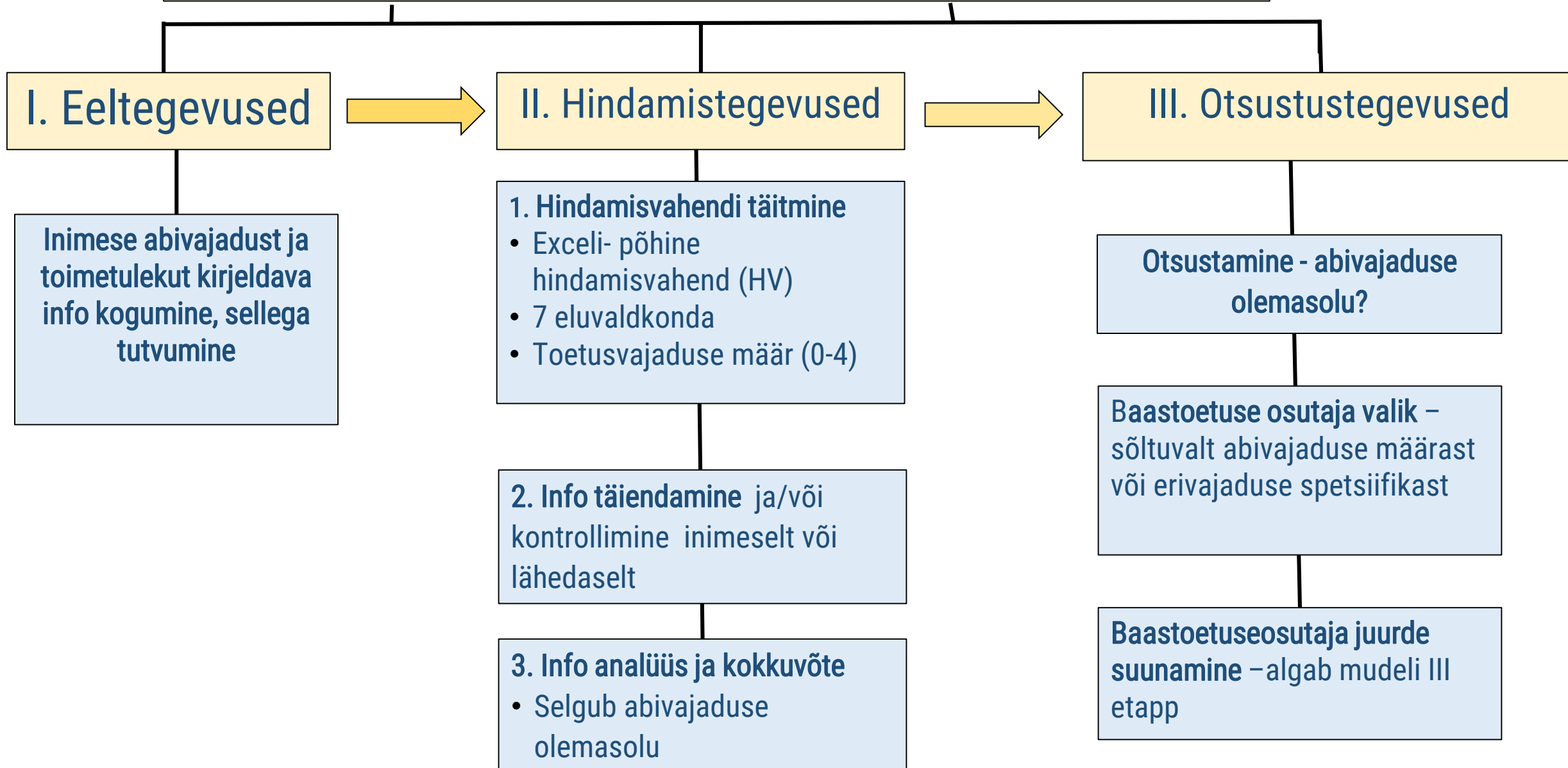
Kaardistatud on õigustatud alus sotsiaalhoolekande abimeetmetele

Abivajaduse märkamisele/inimese pöördumisele järgneb:

Abivajaduse hindamise sammud/hindamise protsess

Uurime Exceli- faili

JALASIRUTUS ?

A. Üld- ja isikuandmed – isikukood, nimi, sugu, vanus, elukoht, tegelik viibimiskoht

C. Abivahendite kasutamine

D. Eluvaldkonnad ja toetusvajaduse astmed

E. Kokkuvõte ja skoor

7 Eluvaldkonda:

1. Sotsiaalsed suhted -	1 küsimus toetusvajaduse astme määramiseks;
2. Vaimne tervis –	3 küsimust toetusvajaduse astme määramiseks;
3. Füüsiline tervis -	3 küsimus toetusvajaduse astme määramiseks;
4. Hõive -	1 küsimus toetusvajaduse astme määramiseks;
5. Vaba aeg ja huvitegevus -	1 küsimus toetusvajaduse astme määramiseks;
6. Elukeskkond -	1 küsimus toetusvajaduse astme määramiseks;
7. Igapäevatoimingud -	5 küsimus toetusvajaduse astme määramiseks.

ELUVALDKONNAD

ELUVALDKONNA KÜSIMUSTE TEEMAD

I Sotsiaalsed suhted

- Sotsiaalsete suhete säilitamine, taastamine loomine

II Vaimne tervis

- Haigusteadlikkus, raviplaani järgimine
- Haigusest tulenev mõju käitumisele, tegevustele
- Kognitiivne võimekus (otsuste tegemine igapäevaelu küsimustes ning orientatsioon ajas, kohas ja inimestes)

III Füüsiline tervis

- Füüsilise tervise eest hoolitsemise (sh tervishoiuteenuste kättesaamine)
- Liikumine eluruumides (siseruumides, tuttavates kohtades, kodus)
- Liikumine väljas (sh füüsiline liikumine, transpordi planeerimine ja kasutamine, abivahendite vajadus)

IV Hõive

- Hõivega seotud tegevused (sh vabatahtlik töö ja rakendus kogukonnas)

V Vaba aeg

- Vaba aeg, huvitegevus (tegevuste leidmine ja säilitamine, puhkuse ja tööhõive vahelise tasakaalu hoidmine)

VI Elukeskkond

- Uue elupinna vajadus
- Eluaseme säilitamine või saamine

VII Igapäevaelu toimetuleku valdkonnad

- Rahadega toimetulek (sh eelarve planeerimine, pangateenuste kasutamine, arvete tasumine, suhtlus ametiasutustega)
- Söögi valmistamine (sh toidu hankimine poest, toidu valmistamine v soojendamine)
- Söömine (sh toidu tõstmine taldrikule, joogi valamine tassi, noa/kahvli/lusika kasutamine)
- Majapidamine (sh koristamine, pesu pesemine, kodumasinate kasutamine)
- Enese eest hoolitsemise (sh isiklik hügieen, tualeti kasutamine, riietumine kodus ja riietumine välja minemiseks)

Toetusvajaduse määr

Toetusvajaduse aste	Toimetulek	Toetusvajadus
0	Iseseisev	Ei vaja toetust
1	Madal toetusvajadus	Toimetulek kergelt häiritud. Vajab meeldetuletust ja nõustamist.
2	Keskmine toetusvajadus	Toimetulek mõõdukalt häiritud. Vajab regulaarselt (nädalas 1-4 korda) juhendamist ja abi.
3	Kõrge toetusvajadus	Toimetulek raskelt häiritud. Vajab igapäevaselt kõrvalabi ja toetust.
4	Äärmuslik toetusvajadus	Võimetu toime tulema. Vajab püsivalt hooldust ja/või järelevalvet või tegevuste üle võtmist teiste isikute poolt.

➤ Küsimused:

Valdavalt kinnised küsimused algusega „Kas...“.

Olemasolevale infole tuginedes ja saadud lisainfo peab andma selguse, kas vastata küsimusele „Ei“ või „Jah“.

➤ Toetusvajaduse määr: 0-4

➤ Kommentaaride lahtrid:

Esitatakse faktilised andmed ja eripärad, millest selgub, miks selline toetusvajaduse määr
Täpsustatakse toetusvajaduse spetsiifikat - milline faktiinfo on teada, kui see info on teada

➤ Kas ja kuidas on toetus täna korraldatud?:

Etteantud valikvastused – saab ka sisendi, kas on tegemist suure hoolduskoormusega pereliikmetega

➤ Olulisemad vajadused (spetsialisti, lähedase hinnangul):

Tegevused, mida tuleks kindlasti silmas pidada ja/või vajavad kiiret sekkumist.

➤ Inimese nimetatud vajadused: kuula inimest, see annab võimaluse motiveerimiseks ja „nügimiseks“.

Metoodiline juhhis -

- Juhend info struktureerimiseks
- Abistavad küsimused

Igas eluvaldkonnas teemad,
millist faktiinfot otsida.

Inimest kirjeldav info
lahtrisse „**Kommentaari**d“

Sotsiaalsed suhted - tekst metoodilisest juhisest:

- Kirjelda kommentaaride lahtris suutlikkust suhelda, luua suhteid ja säilitada suhteid.

Millist suhtlemisviisi isik kõige enam kasutab (tagasihoidlik, väldib silmkontakti; tundub olevat suhtluseks valmis; räägib, küsib ise küsimusi; väljendab poolehoidu ja koostöövalmidust; arutleb ja diskuteerib; on pealekäiv ja vajadusel valmis jõudu kasutama oma tahtmise saamiseks)?

Isiku läbisaamine teiste inimestega (professionaalid, pere, teised olulised inimesed). Kuidas isik suhtub teistesse ja kuidas temasse suhtutakse?

Eneseväljendus ja kõne mõistmine. Kas on olemas verbaalne kõne; kas räägib üksikuid sõnu või täislausetega; kas on arusaamine kõnest; kuidas end väljendab - miimika, žestid, liigutused, häälitsemine, naer, nutt, hääletoonid jne; kas suudab väljendada soove/valu/ebameeldivust; kas saab räägitud/ kirjutatud vm viisil kujutatud sõnumite otsesest ja kaudsest tähendusest aru; kas saab aru enda ümber toimuvast; kas suudab dialoogis osaleda? Kirjeldada ka alternatiivseid kommunikatsioonivahendeid kui neid kasutab.

Kontakti loomine. Kas on suhtlemisaldis, kellega eelistab suhelda – töötaja vm autoriteediga, kaaslastega, lähedastega –, kellega tekib hea kontakt; kas loob kontakte teistega arvestavalt või enesekeskselt; kas oskab küsida seda, mida vajab?

Kontakti säilitamine ja lõpetamine. Kas oskab hoida suhteid; kas vajab abi suhtlemisel; kas oskab kuulata suhtlemisel teist inimest või räägib vahele; kas oskab/julgeb väljendada oma arvamust; kas oskab arvestada partneri arvamuse/tunnetega; kas on domineeriv/hooliv/pealetükkiv/passiivne; kas saab aru, kui temaga suhtlemine ei ole soovitud; kas oskab suhtlemisakti lõpetada?

Kas peab kinni kokkulepetest? Kas saab aru kokkuleppe tähendusest; kas saab aru sõnalisest või tegevuslikust kokkuleppest?

Ene lugu

Sisestame andmed
hindamisvahendisse

Varasemast praktikast tekkinud küsimused

- Mille järgi määrata abivajaduse määra?
- **Kommentaaride** lahter - mõni näide, kuidas täita kommentaaride lahtreid, et abivajaduse määra põhjendada.
- **Vajaduse** lahter - mõni näide, kuidas on sõnastatud/kirjeldatud.

Lahter „Olulisemad vajadused“

Välja tuua ja ära nimetada tegevused, mida juhtumikorraldaja ja/või spetsialistidest võrgustiku liikmed (nt raviarst, varasem teenuseosutaja, tugiisik, tegevusjuhendaja vms) peavad edasise toetuse pakkumisel olulisimaks, mida tuleks kindlasti silmas pidada ja/või mis vajavad kiiret sekkumist.

Kõige olulisem info, kui inimene läheb uude kohta teenusele või esimest korda teenusele ja teenuseosutaja peab sellist infot inimese kohta kindlasti teadma ja sellega arvestama.

Vajaduste lahtris tuleb nimetada konkreetse inimese inimlikke vajadusi, nt suhtlemise ja sotsiaalsete suhetega seotud valdkonnas, mitte anda hinnanguid, millist teenust tuleb kasutada.

Sellest kirjeldusest ei teki abivajaduse määr.

Abivajaduse määra „tekkimine“ peab olema aru saadav „**Kommentaaride**“ lahtri kirjeldusest.

NÄIDE

Küsimus: Kas inimene suudab iseseisvalt suhelda teiste inimestega, luua uusi suhteid või säilitada olemasolevaid?

Vastus : Ei

1- madal toetusvajadus, vajab aeg-ajalt nõustamise ja/või abi suhete loomisel/säilitamisel

Kommentaar/lühikirjeldus, eripära, spetsiifika, faktiinfo:

Esinevad raskused uute suhete loomisel, olemasolevate suhete säilitamiseks on motiveeritud. Kõneleb vene keeles, eesti keele oskus on puudulik. Suhtlemisel räägib vähe, pigem vastab küsimustele, Vajadusel küsib ise informatsiooni. Tagasihoidlik. Silmkontakt puudulik, ise ei otsi. Suhtleb vaikse häälega, kuulab, ei sega vahele. Peab kinni kokkulepetest.

Lahter „Olulisemad vajadused“

Vajalik on abistamine ja toetamine uute suhete loomisel, nt teenuseid osutavate asutustega, töövestlustel.

Inimese enda nimetatud vajadused: Uute inimestega suhtlemiseks vajab julgustamist.

NÄIDE

Küsimus: Kas inimene suudab iseseisvalt suhelda teiste inimestega, luua uusi suhteid või säilitada olemasolevaid?

Vastus : Ei

3 - kõrge toetusvajadus, Vajab igapäevaselt kõrvalabi ja toetust

Kommentaar/lühikirjeldus, eripära, spetsiifika, faktiinfo:

Ei vasta küsimustele adekvaatselt, kuna räägib kogu aeg oma elamustest. Mõttekäik kiirenenud, raske aru saada, millest räägib ja mida tahab öelda. Hüpleb teemade vahel. Vestlusel ei saanud ühtegi adekvaatset vastust küsimustele. Avaldas, et tal ei ole vajadust teistega suhtlemiseks ning ühtegi lähedast inimest temal ei ole. Jutus nimetas erinevaid perekonnanimesid ja oli üldiselt halvasti meelestatud inimeste suhtes. Väidab, et kõik soovivad talle halba.

Lahter „Olulisemad vajadused“

Vajab vaimse seisundi stabiliseerumist ja seejärel juhendamist ja toetust sotsialiseerumisel. Vajab suhtlemist eakaaslastega väljaspool kodu. Vajab toetust suhete algatamisel, säilitamisel.

Inimese enda nimetatud vajadused: Ei vaja kellegi abi ja toetust

NÄIDE

Küsimus: Kas inimesel on haigusteadlikkus ja ta suudab iseseisvalt järgida raviplaani?

Vastus : Ei

4- äärmuslik toetusvajadus, pole võimeline raviplaani järgima haigusteadlikkus puudub, keeldub ravist

Kommentaar/lühikirjeldus, eripära, spetsiifika, faktiinfo:

Tervislik seisund on viimasel ajal halvenenud, haiguskriitika puudub. Raviskeemi ei järgi ega käi psühhiaatri vastuvõttudel, kuna ei tunne selleks vajadust. Vestlusel avaldas, et ravimid mõjuvad tema tervisele halvasti ja üldse arste ta ei usalda, et need on võltsarstid.

Lahter „Olulisemad vajadused“

Vajab psühhiaatrilist ravi ja ravivalmisoleku toetamiseks igapäevast motiveerimist ja selgitamist. Vajab igal päeval tegevuste üle võtmist raviskeemi järgimisel.

Inimese enda nimetatud vajadused: Ei ole vajadusi

NÄIDE

Küsimus: Kas psüühikahäirest tulenevad mõjud inimese käitumisele ja tegevusele?

Vastus : JAH

3 - kõrge totusvajadus, vajab igapäevaselt kõrvalabi ja toetust psüühikahäire mõju tõttu käitumisele ja tegevustele

Kommentaar/lühikirjeldus, eripära, spetsiifika, faktiinfo:

Lähedase kirjelduse kohaselt agressiivse käitumisega, kasutab oma pensioniraha alkoholi ostmiseks, periooditi psühhoosid ja tugevad agressiivsuse hood. Öösiti on rahutu, karjub kõva häälega, käib mööda korterit ringi, avab veekraane ja elektrikilpi, ei maga. Perioodiliselt esineb konfliktsust, avalduvad meelepettelised seisundid, jälitusmaania, paanikahood. Kõiges, mis halba temaga tehakse on süüdi „ukrainlased, valgevenelased, kurjategijad, diplomaadid“. Veendunud, et kõike halba tehakse „aparaatidega ja juhtmete kaudu“. Sageli käib keegi korteris ja rikub tema asju.

Lahter „Olulisemad vajadused“

Vajab igal päeval abi ja toetust psüühikahäirest tulenevate mõjudega toimetulekul. Vajab ööpäevaringselt turvalise inimese olemasolu ja järelevalvet.

Inimese enda nimetatud vajadused: Ei ole vajadusi

NÄIDE

Küsimus: Kas inimese suudab iseseisvalt hoolitseda oma füüsilise tervise eest ja kasutada tervishoiuteenuseid?

Vastus : Ei

3 - kõrge toetusvajadus, vajab igapäevaselt kõrvalabi ja toetust

Kommentaar/lühikirjeldus, eripära, spetsiifika, faktiinfo:

Hommikuti käia on raske, krambid on tugevad. Väsimustunne tekib tihti, pärast 2-3 tundi jalgadel püsimist puhkab voodis. Kätes ja sõrmedes tihti tekivad krambid, mistõttu ei saa võtta kätte esemed või esemed kukuvad ära. Ei hinda oma füüsilise tervise seisundit adekvaatselt tajumishäirete ja luulude tõttu. Ravimeid tarbida ei soovi ning arvab, et ravimina saab tarbida alkoholi või alkoholi sisaldavaid tooteid, mida soetab käsimüügist apteegist. Perearstiga oskab ühendust võtta, kuid ei soovi, sest arvab, et arstid on võltsid ja neid usaldada ei saa.

Lahter „Olulisemad vajadused“

Vajab teise inimese olemasolu ja kõrvalabi, kes saaks regulaarselt juhendada ja suunata füüsilise tervisega seotud tegevustes ning tagaks füüsilise tervise eest hoolitsemise.

Inimese enda nimetatud vajadused: Ei ole vajadusi

NÄIDE

Küsimus: Kas on võimeline iseseisvalt leidma või säilitama töö, õppimise vm hõivega seotud rakendust (sh vabatahtlik töö, rakendus kogukonnas)

Vastus : Ei

4- äärmuslik toetusvajadus, Vajab püsivat hooldus ja/või järelvalvet ja tegevuste üle võtmist teise isiku poolt

Kommentaar/lühikirjeldus, eripära, spetsiifika, faktiinfo:

Lõpetamata kõrgharidus, töökogemus on vähene. Viimati töötas valvurina. Käesoleval ajal on puuduv töövõime. Vaimne seisund on ebastabiilne, ravimeid ei tarvita, mistõttu ei ole võimeline adekvaatselt oma tegusid juhtima ja mõistma töökohustustega seotud vastutust.

Käesoleval ajal ei ole võimalik hinnata, millist tööd suudaks teha, kui tema vaimne seisund oleks stabiilne.

Lahter „Olulisemad vajadused“

Vajab vaimse seisundi stabiliseerumist ning seejärel tööotsijana arvele võtmist.

Inimese enda nimetatud vajadused: Ei ole vajadusi

NÄIDE

Küsimus: Kas inimene on iseseisev oma rahade planeerimisel ning asjaajamisel (sh eelarve planeerimine, rahaliste vahenditega toimetulek, pangateenuste kasutamine, arvete tasumine, suhtlus ametiasutuste ja erinevate teenuseosutajatega)?

Vastus : Ei

2- keskmise toetusvajadus, vajab regulaarselt juhendamist

Kommentaar/lühikirjeldus, eripära, spetsiifika, faktiinfo:

On XXXX linna Sotsiaalabiameti hoolekandeosakonna arvel alates 07.07.2015.a, käesoleval ajal ei osutata talle sotsiaalteenuseid. Mõistab raha väärtust, kuid eelarve planeerimisega on raskuseid, võib kulutada raha alkoholi ostmisele. Oskab tasuda arveid (käib pangakontoris), oskab kasutada pangaautomaati ja pangakaarti. Dokumentide vormistamisel on raskuseid, kuna ei mõista lõpuni asjaajamise protsesse ning keeldub abist.

Lahter „Olulisemad vajadused“

Vajab regulaarselt abi ja toetust asjaajamisel, dokumentide vormistamisel.

Inimese enda nimetatud vajadused: Ei ole vajadusi

Küsimus

- Kas hinnata riskikäitumine jaatavaks, kui inimesel on oht, et teda võidakse ära kasutada, kuid reaalselt ei ole midagi juhtunud?

Näiteks vaimse alaarengu diagnoosiga, ilma riskikäitumiseta inimene, keda tegelikult saaks ära kasutada tulenevalt tema heausklikkusest.

Teie arvamus?

Hindamise juhised:

Riskikäitumise hindamisel tuleb küsimusele vastust märkides tugineda olemasolevale infole ja materjalidele.

Hinda, kas küsimusele saab vastata „**EI**“ või „**JAH**“.

„**JAH**“ vastuse korral märgista tabelis vastav riskivaldkond, kus on inimesel riskikäitumise ilminguid esinenud.

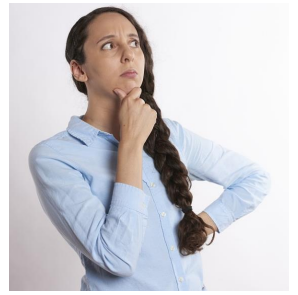
Selle tahta märkida, millal viimati riskikäitumine on esinenud ja kas tegeletakse riskikäitumise juhtimisega.

Märgi, millal viimati riskikäitumine on esinenud ja kas tegeletakse riskikäitumise juhtimisega.

Küsimus

- Mida peaks sisaldama endas lahter „hinnang sotsiaalhoolekande abimeetme vajaduse kohta“?

Kuidas kirjutada seda kõige õigemini ja millele tähelepanu pöörata.

Hindamise juhised:

See on sotsiaalhoolekande abimeetme kasutamise õigustatuse otsuse sõnastamine.

Nimetada tuleb:

- kas inimene vajab toimetulekuks ja ühiskonnaelus osalemiseks toetust ja kõrvalabi
- millistes eluvaldkondades see on vajalik

Analüüsi: millised abimeetmed võimaldavad katta inimese abi- ja toetusvajadust erinevates eluvaldkondades.
Lähtu abimeetmete eesmärkidest, sh teenuste tegevustest ning sihtgrupile seatud õigustatuse kriteeriumitest.

!!! Lühike kokkuvõte sellest, mida tuvastasid oma hindamisega!!!
Kasuta termineid, mis on hindamisvahendis – eluvaldkondade nimetused, abivajaduse määrad, vajadused.

1. NÄIDE

Hinnang sotsiaalhoolekande abimeetme vajaduse kohta:

XXXX on puuduva haiguskriitikaga, ei ole nõus psühhiaatrilise raviga ning keeldub abist. Temal esineb igapäevaselt raskesti mõistetav käitumine ja arusaamatud sõnalised avaldused, ta on endasse tõmbunud ja sotsiaalselt kohanematu. Ebaadekvaatse käitumise tõttu on raskendatud XXXX iseseisev elu kogukonnas ja iseseisev toimetulek. XXXX toimetuleku tagamiseks on vajalik ööpäevaringne järelevalve ja kontroll ravimite võtmise üle, ta vajab igal päeval juhendamist ja suunamist igapäevaelu tegevuste juures.

Sobiv(ad) sotsiaalhoolekande abimeetmed:

Baastoetuse tegevused: BTO nimi

Prognoositavate teenuskomponentide või valdkondade nimetamine, kus on vaja inimest toetada.

2. NÄIDE

Hinnang sotsiaalhoolekande abimeetme vajadus kohta:

XXXX on raske psüühikahäirega isik, kellel puudub energia ja soov millegagi tegeleda. XXXX on sotsiaalselt isoleerunud, madala tahteaktiivsuse ja vähese koostöövalmiduse tõttu keeldub abist ja riiklikest toetustest. Puuduva haiguskriitika tõttu on jäänud temale vajaliku psühhiaatrilise ravita, mistõttu vaimne seisund on järjest halvenenud. XXXX on kõrge või äärmusliku toetusvajadusega asjaajamise, vaimse heaolu eest hoolitsemise ja eluaseme säilitamise valdkondades. Ta on iseseisev söömisel, liikumisel ja enese eest hoolitsemisel. Tema toimetulekut saab toetada ja arendada integreeritud erihoolekande ja rehabilitatsiooniteenuse tegevuste kaudu.

Sobiv(ad) sotsiaalhoolekande abimeetmed:

Baastoetuse tegevused: BTO nimi

Prognoositavate teenuskomponentide või valdkondade nimetamine, kus on vaja inimest toetada.

Vajab suhtlemise toetamist, igapäevaelu toimetulekuks vajalikke oskuste arendamist.

3. NÄIDE

Hinnang sotsiaalhoolekande abimeetme vajadus kohta:

XXXX on keskmise puude ja puuduva töövõimega isik, kellel esineb püsiva kuluga psüühikahäire. Igapäevast toimetulekut takistab madal motivatsioon ja tahteaktiivsus, soovimatus oma elu iseseisvalt korraldada ja otsuseid langetada. XXXX on äärmuslik või kõrge toetusvajadus suhtlemise, vaimse heaolu eest hoolitsemise, eluaseme saamise ja säilitamise, hõive, vaba aja sisustamise, söögi valmistamise valdkondades. Ta on iseseisev liikumisel, söömisel ning vajab vähesel määral suunamist enese eest hoolitsemise toimingute juures. XXXX kasutab toetavaid erihoolekandeteenuseid, kuid nende mahust ei piisa, et tema toimetulek oleks tagatud. XXXX vajab igapäevast juhendamist ja arendamist igapäevaelu tegevustes, teenuseosutaja elamispinnal.

Sobiv(ad) sotsiaalhoolekande abimeetmed:

Baastoetuse tegevused: BTO nimi

Prognoositavate teenuskomponentide või valdkondade nimetamine, kus on vaja inimest toetada.

Toetusvajaduse astme määratlemine igapäevaelu toimingutes

Igapäevaelu toiminguid saab jaotada astmestatud igapäevaelu tegevusteks ja abivajadus neis annab aluse abivajaduse määrale (K.Hulter Asberg, 1990).

1. Kodused koristustööd
2. Toidu hankimine
3. Liikumisvahendi kasutamine (kodust väljas)
4. Toidu valmistamine
5. Isiklik hügieen
6. Riietumine
7. WC-kasutamine
8. Liikumine (koduses keskkonnas)
9. Kontinents (soole ja kusepõie valitsemine)
10. Söömine

Abivajadus tegevustes 1.-3. - inimene ei vaja igapäevaselt abi- ja toetust.

Abivajadus tegevustes 4-6 inimesel on igapäevaselt abi- ja toetuse vajadus

Abivajadus tegevustes 7-10 inimesel on pidev abi- ja toetuse vajadus

- Toetusvajaduse astmed jäävad eluvaldkonnas vahemikku 0-2:

Toetus- ja abivajadus ei ole ööpäevaringseid tegevusi nõudvad ehk inimene ei vaja konkreetses eluvaldkonnas ööpäevaringselt abi.

- Toetusvajaduse astmed jäävad eluvaldkonnas 3-4:

Toetus- ja abivajadus on igapäevane või isegi ööpäevaringne ehk inimene vajab ööpäevaringset tuge pakkuvaid meetmeid või ka tegevuste asendamist teise inimese poolt (nt õiguste eest seismine ja asjaajamine eestkostja poolt).

Abiajaduse hindamise seos personaalse tegevusplaaniga

Kui hindamisel on eluvaldkonnas valitud toetusvajaduse määraks punktid 1-4 ...

... peab vastav eluvaldkond kajastuma inimese personaalses tegevusplaanis

... tuleb tegevusplaani kavandada abimeetmed/teenuskomponendid olukorra parendamiseks, arendamiseks või säilitamiseks.

ABIVAJADUSE HINDAMISEL selguvad

Toetusvajadusega eluvaldkonnad

Toetusvajaduse määr

Näitab inimese **VAJADUSI** - millises **eluvaldkonnas** on abi vaja.

Näitab **TEGEVUSI**, milles on abistajat/praktikut vaja.

Selgub eluvaldkonnas vajalik abistamise tegevuste tase:

- **Meeldetuletus,**
- **Nõustamine,**
- **Juhendamine,**
- **Kõrvalabi**
- **Tegevuste üle võtmine, ära tegemine inimese asemel**

Erinevates eluvaldkondades võib olla erinev abistavate tegevuste tase.

KOV-i analüüs:

- millise hoolekande praktiku ja/või abistaja pädevust/oskusi on vaja;
- millise sidusvaldkonna pädevuses on need tegevused

VALIK:

- millise abimeetme tegevused on vajalikud;
- milline praktik ja/või abistaja saab neid tegevusi osutada

SISEND, millist abistajat on vaja:

- *Vabatahtlik
- *Hooldaja
- *Tugiisik
- *Tegevusjuhendaja
- *Psühholoog
- *Füsioterapeut
- *Perearst
- *Eriarst
- *Kogemusnõustaja
- *Tegevusterapeut
- *Loovterapeut
- *Koduõde
- *Pereõde
- *jne

Inimesele kuluv ressursside hulk eelarve sõltub:

- inimese toetusvajaduse määrast;
- eluvaldkonnas toetust pakkuvate praktikute tööjõukulust;
- tegevuste läbiviimiseks vajalikest ressurssidest.

OTSUS, millise abimeetmega saab inimesele vajalikku abi tagada.

SUUNAMINE/SEOSTAMINE - abimeetmetega/teenuskomponentidega, kus on vajalikud tegevused ja oskustega praktikud või leitakse lahendused teiste kogukonnaressursside toel.

Abimeetmele/teenusele **otsus ja eesmärk sõnastatakse inimese vajadustest ja abimeetme eesmärgist** tulenevalt - muu ei saa olla abimeetmele suunamise eesmärgiks.

*EHK-I koostab baastoetuse osutaja inimesele tervikliku eluvaldkondade ülese tegevusplaani tuginedes abivajaduse hindamisel saadud eelinfore ja põhjalikule personaalse hindamise andmetele.

KOV töötaja kannab STAR-i abivajaduse hindamise ja saab koostada juhtumiplaani, mille osaks on tegevuskava ehk kus (TO) ja milliste tegevustega inimest toetama hakatakse.

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Aitäh!

Katrin Tsuiman

katrin.tsuiman@sotsiaalkindlustusamet.ee

Tel: 5886 7716